

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1955

ДЕКАБРЬ

4

ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 241 (3435)

Өртөө 20 коп.

Даарта, декабрь 5-те —

ССРЭ Конституциязының хуну.

Тиилээн социализмнин Конституциязы — совет Конституция делгерезин!

ТИИЛЭЭН СОЦИАЛИЗМНИҢ КОНСТИТУЦИЯЗЫ

Советтериниң Бүгү-эвилде VIII-ки Оңа съездинде 1936 чылдың декабрь 5-те ССРЭ-ниң Конституциязын (үндөни хойлузу) хүлээн ап, башкаан. Совет Социалистик Республикаларын Эвилелиниң Конституциязын Хуну — бүгү совет улустун, улус демократиязын чурттарының ажылчы чоннарын болгаш депшидеги бүгү кижи төрөлгөтөөниң байыралаы болур.

ССРЭ-ниң Конституциязы болза, бистин чуртувуста социализмниң чайынганчак тиилгезин хойлуудуп быжыткан болгаш Советтер чуртунуң бүгү ажылчы чоннарын дээди чаагай алдын хойлуудуп болур. Маадырды совет улус бодунуң төрөөн Коммунисттик партиязын болгаш Совет чазакның удуртулгазы-биле чораш, иштининг база даштыкының дайыннарына уур калыг-дошкун демоселдерин чорудуп тургаш социализмниң тиилгезин чедип алган.

ССРЭ-ниң иштинде болгаш күрүнө тургузуун, социализмниң принциптерин, бистин совет социалистик иштиндеги политикага база экономиктиг үндөнилерин, совет демократиязын ССРЭ-ниң Конституциязында ханызы-биле төдөрйткэн билээ.

Бо төгүлдү документиниң онзагай ужуру-дүзү болза, совет улустун политикага болгаш экономикага улус чаалап алышыны, Советтер чуртунуң хосталгазын база хамаарышпас чорун иңдә бүрүн быжытканын, ажылчы чоннарын материалдык болгаш культурлук хережелерин херек кырында хандырып турары болур. Ажылдар, өренир, дыштаныр база наамны улгадып кырында азы арзын, ажы кылып шыдапас болу бергенде күрүнө дузалачыларын алыр эргелерин ССРЭ-ниң Конституциязы бүгү хамаатыларга хандырып берип турар.

Социалистик демократияны дээди принциптерин боттандырышпаан, ССРЭ-ниң Конституциязы болза, Совет Эвилелиниң хамаатылары боттарының националдык болгаш расалык, эр, херээденде, өрөк-башында, эрге-дузалында хамаарышпас чокка бүрүн дең эркин болганын бадыткан турар болгаш херек кырында хандырып турар. Боттарының улус эргелерин болгаш хосталгаларын бадыткан, магадылаан дээди хойлуудуп болур бодунуң Конституциязына совет кижилер дүрүм ёзуугар чоргаарланып турарлар. Ажылчы чоннарын оң эргелерин болгаш хосталгаларын Коммунисттик партия болгаш Совет чазак бүтүрелдине-биле камгалан, хандырып турарын, Коммунисттик партияның база Совет чазактың политиказы, бүгү ажы-чорудулазы ажылчы чоннарын чаагай чорун болгаш аас-кежин хандырынына бүрүн уланган совет кижилер көчүгү эки билер турар.

Тиилээн социализмнин Конституциязын тугунуң адаанга совет улустун чурттап өскөн чыл бурдуз бистин Төрөөн чуртувустуң хөгжүдөлгө, коммунизмниң тиилгезинче оң буртуугар иш-чөшкүнине чаа базым болуп турар. Совет Эвилелиниң ажылчы чоннары Коммунисттик партияның удуртулгазы-биле чораш ажыл-агыйны болгаш култууралык бүгү адырларына чаа-чаа улус чедикшиктерин 1955 чылда чедип ап, Совет Конституцияны Хуну чурттары байыралап өрүшкүдүг демосел эртинер турарлар. Бистин чуртувустуң бешти беш чыл планын ёзуугар 1955 чылдың төңүздө үдөтүрүң бугурага деңгези 1950 чылдаазында 70 хуу ажыр өөр ужуруг турган, иңчаарга беш чыл планының оң чугула сорулгазы 1955 чылдың май 1-ге чедир азы 4 чыл 4 айларын дургузунда хуусаа бетинде чедикшикни ажыр күөсетин. Улетүрүң ниити продукциязын бүдүрениң талазы-биле 1955 чылда баштайгы чартык чыл планын бистин чуртувустуң ажылчын аңгызы 103 хуу кылдыр күөсеткен. Бүдүрүлгениң чөшкө-херекселдерин бүдүрүп өскөн мурунундагы 1940 чылда деңгээрге бо чылды

3,8 катан, а аар үлетүрүнү күрөө — иштинде тулуужуунуң продукциязы 4,6 катан өөр.

ССРЭ-ниң улус ажыл-агыйының бүгү адырларының хөгжүдөлгө, чурттуң камгаланыр күчүгүн улам-на быжыдарыны болгаш бүгү совет иштининг чаагай амгырамының өздөстөниң үндөни болур аар үлетүрүнүң дүргөн хөгжүдөлгө дөңгө дөңгө социализмге көдө ажыл-агыйыныста улус чедикшиктер бо чылдын база чедип алдынган. Бистин чуртувустуң тарылгазын шөлү 1950 чылда турганга деңгээрге 1955 чылда 27 хуу калбарган, оң иштинде 30 миллион ажыг гектар кур чөлдөрүн тарып ажылдагы кыргып, кукуруза тарылгазын шөлү 1954 чылдаагы деңгээрге бо чылды 4-тен ажыг катан калбарган. 1955 чылдың ноябрь 1-де бистин чуртувус 129 миллион пуд тарааны өрткөн чылдаагыдан хей кылдыр ажаан алган.

ССРЭ-ниң Конституциязын тугунуң адаанда сыйып катышкан бистин хей националдык Совет күрүнениң бүгү улустарының экономиказы болгаш култууралык кайгамчыкты дүргөн темптер-биле сайдырып, чечектеп турар. Оң барымаазын анык Тыва автономиялык областы амгырамы төдөрөй херектен турар. Тываның ажылчы чоннары оң бир ажыг чылдарын дургузуна Совет Конституцияны херектен адаанда чурттап турарлар. Бо кыска үениң иштинде Совет Тываның ажылчы чоннары Коммунисттик партияны болгаш Совет чазактын хүн бүрдө салгыш салышкынының болгаш бистин чурттуң бүгү улустарының, бирги ээчегде улус орус улустун акы-дүмө дузалачылының ачызында бодунуң экономиказын база култууралык социализмге чаартылгаларына чаа-чаа чедикшиктерин чыл бүрдө чедип ап келгенер.

Областың чурт үлетүрү улам-на хөгжүп, бодунуң планын сорулгаарын багыт аас күөсетип турар. Областың одалга чүдүдериң үлетүрүнү болгаш мебель фабриказын ажыл-ишчилери боттарына алган үдөтүлгө хуусаа бетинде алыр боттандырышпаан, а Кызылдың даарыныга комбинатын ажылчылары 1955 чылдың 9 айларын бүдүрткө планын 106 хуу күөсеткенер. Областың колхозтарында болгаш совхозтарында бо чылдын тарыла шөлү иңа калбарган, тарааның дүжүдү бөдөн, иңчаарга мал ажылчы хөгжүдериң күрүнө планын бистин область иштинде-биле күөсеткен.

Тыва улустун национал хевирлиг, социализмге утга-шынарың култууралы улам-на чечектеп турар. Амгы үеде областьта 26 ортук, 78 чед чылдың школа-ларында база 47 эге школаларда 30 муң ажыг школачылар өренип турар. Эрткен оң бир чылдарың дургузунда өмөккө албан черлериниң саны область өскөн болгаш клубтарың, кызыл булуңнарын, библиотекаларың, кино көргүздөгү черлериниң дөңгө чөгкөн тургустунган.

Бүгү совет улустун бо улус чедикшиктери делегейге тайбыны камгалан, быжыгларының херөөнө улус иштиндеги салышкын болуп турар. Совет эрге-чаргытаның баштайгы хойлууду болза, тайбын дугайында төгүлдү декрет болган. Оң бээр эрткен 38 чылдарын дургузунда Советтериниң чурту тайбыны болгаш улустарының аймык чок чорунуң бүтүрүлгө чегленгиз болуп келген болгаш болуп турар. Совет Эвилелиниң тайбындык аныктыгы даштык политиказын — улустар аразының калы ажылдажылгазын болгаш бүгү күрүнелер-биле оларны социал-экономикага база политикага системаларында ыгдаларында хамаарышпас чокка ажыл-ишчи харылаалары хөгжүдериң политиказын бүгү кижи төрөлгөтөөниң буртуугар депшидеги күштери депип турар.

Тиилээн социализмниң Конституциязын тугунуң адаа-биле коммунизмниң тиилгезинче буртуугар!

Албанияның парламент төлөөлөрүн ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң даргазы К. Е. Ворошиловтуң хүлээп алганы

ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң чалааны ёзуугар Совет Эвилелинде алдан чоруп турар улустун хуралының даргазы Гого Нуши баштаан Албанияның Улустун Республиказының улустун хуралының төлөөлөрүн ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Даргазы К. Е. Ворошилов ноябрь 29-та Кремльге хүлээп алган. Төлөөлөрүн Албанияның ССРЭ-ге Оңа болгаш Бүрүн эргелиг Элчини М. Прифти үдөн чораш.

Аалчыларга чылгы байыр чедирбешпаан, Албанияның улустун хуралының депутаттары маңа ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң хуралдар залына ужураштып турарына өөрүп тур мен деп К. Е. Ворошилов чүгүлгөдөн.

Фашисттик эжелектерден Албанияны хостанының 11 чыл оң албаны улус

ноябрь 29-та демоселден. Оларның национал байырларыны таварыштыр улусу Албанияның төлөөлөрүн К. Е. Ворошилов санын-сеткилинден ханы байыр чедирген.

Албанияның парламент төлөөлөрүн келжүдериң-биле К. Е. Ворошиловтуң байралдыг беселамы бир шак хире үргүзүлгөн.

Хүлээп алышканыга өзүрүшкөн болза, ССРЭ-ниң Даштыкы херектер министриниң ораалчызы В. С. Семенов, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Секретарының ораалчызы А. Ф. Горкин, ССРЭ ДХМ-ниң 5-ки барын европа килдиниң эргелекчииниң хүлээлгелерин күөсетип турар В. Ф. Николаев.

(СЭТА).

ССРЭ-ниң Дээди Сөведин чылдырар дугайында

ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун ЧАРЛЫ

ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун донтаадыры болза: ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң дөрткү чымыкыны дөрткү сессиязын 1955 чылдың декабрь 23-те Москва хоорайга чылдырар.

ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы К. ВОРОШИЛОВ, ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Секретары Н. ПЕГОВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ
1955 чылдың декабрь 2.

ССРЭ Конституциязының хүнүңгө алдар кылдыр

ТАЛЛИН. Эстон наймсалдык ажылчы чоннары бүгү улустун байыралап — ССРЭ-ниң Конституциязының хуну калбаа-биле демоселдеринге белеткен турарлар. Совет Конституцияга тураскалган чуртук каастангалыг номнар делгелген Эстонияны КИ хоорай комитетиниң библиотеканында бүгү ажыттыган. «ССРЭ Конституциязы», «Эстон ССР-ниң Конституциязы», «ССР Эвилелиниң Конституциязының төлөөлөрүн дугайында» Советтерини Бүгү-эвилде VIII Оңа съездинде И. В. Сталинниң кеткелди, ССРЭ хамаатыларының эргелерин болгаш хүлээлгелерин, Совет Эвилелиниң иштинде болгаш күрүнө тургузуунуң дугайында номнар, брошюралар болгаш өскө-даа материалдар иңдә көргүстүнгөн.

Социализм чуртунуң конституциямыга хөдөшкөн делгелгелер хоорайны М. Горький аттыг төн библиотеканында, Култура бажынарында болгаш заводтар клубтарында ажыттылган. Бүдүрткө, албан черлеринде болгаш өрөдиге черлеринде беселаларын чорудуп, хана солуннарының тускай номерлерин үлдүрүп турар.

СЫКТЫВГАР. Коммуникацияны хоорайларында болгаш суурларында ССРЭ Конституциязының хуну калбаа-биле демоселгенин турар. Иң ажыл-агый черлеринде, доккоотары, МТС-терде, шөптө-тыныш шахталарында, ишчилер тургаларында, албан черлеринде Совет Конституцияны дугайында беселаларын чорудуп, сонгу чүкте канчаар-даа аажок улус социализмге чаартылгалары дугайын чугаллашып турар.

ССРЭ Конституциязының хүнүңгө хол-баштырган чуртук каастангалыг ном делгелгени республиканың библиотеканында органиастаан.

(СЭТА).

Келир часка белеткел

Улус-Хем районуң «Партияның XIX съездин» көдө ажыл-агый эргелигин эш. М. Монгуз-болга удурткан нога бригады 1956 чылдың тарылгазына белеткел ажылын чорут берген. Бригада келир чылдын 43 гектар чеге ханы-бүрү нога болгаш картофель өдүртүр.

Ногазылар 2 гектар чеге 10 тонна өдөкти төккөн, ирик өдөк сазыгавтар кылырдыга 12 тонна өдөкти белеткөөн болгаш 5 парникти аштан арыткан. Бригада 300 килограмм турпен, 500 килограмм помидор, 200 килограмм капуста, 200 килограмм согула болгаш 56 тонна картофель үрөзгелерин белеткен алган.

Аңчының тывыжы

Улус-Хем районуң Хайыраканда Калинин аттыг көдө ажыл-агый эргелигин аңчызы эш Базыр-Тараа бо чылдын колхозка хей оруганы килерин-биле колхозтуң хоочун аңчыларын социализмге чарышка кыйгырган.

Анык аңчы сөзгөн сөзүн ээлеп, хүлээлгени хуусаа бетинде ажыр күөсеткен. Оң кыска үениң иштинде 5 ишти, 100 динни болгаш өскө-даа аңнарын өдүргөн. Оң алуурен аңнарының келжи шуптузун 1-ги сортка хүлээп алган. Эш Базыр-Тараа катан база айтканышкан.

Социалистик чарыштың тилекчизин

Туранда машина-трактор станциязының коллективни 1955 көдө ажыл-агый чылдык социализмге чарыш талазы-биле областың МТС-теринде тилекчи болган. Оң хандырып турары Бин-Хем районуң колхозтары тараа култуураларының гектар бүдүрүлгөн ортумаа-биле 17,5 центнер дүжүт, ирек бүрүздүн 1142 литр сүт, хой бүдүрүлгөн 1,8 килограмм дүх алган.

Районуң колхозтары мал өстүрениң планын ажыр, ылангыч мыймытыг бола малды — 106 хуу, шөз малды — 103,9 хуу күөсеткен. Оң ишкан күрүнөгө дүт дүжаарың планын — 120,1 хуу, дүтү — 104,2 хуу, эшти — 100 хуу килерген. Бо көргүздүлери барымдалаш, Туран МТС-ке областың көдө ажыл-агый эргелигин болгаш профсоюз обкомунун ишчилер Кызыл тугун тывышкан.

(СЭТА).

Н. А. Булганинның болгаш Хрущевтуң Бирмада барганы

РАНГУН, декабрь 1. (СЭТА-ның тускай корр.). ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлгениң Даргазы Н. А. Булганин болгаш ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумуң Келжүгүн Н. С. Хрущевту Калькуттадан Бирмага чедирп келген самолёт 13 шак турла Рangun 20 километр чеге турар Мингалон аэродромунда дошупкан. Бирмаңың кызыгавтарын Рangun чедир ол самолётту Бирмаңың шөрг-агаар күштериниң хүндүлгөдү таңымал самолёттары үдөн. ССРЭ-ниң болгаш Бирма Эвилелиниң тукутары-биле ишметингиз аэродромга Премьер-Министр У Нуга баштаган Бирмаңың чазаның

Келжүгүнери, эрге-чаргыларын, хей-ниитиниң болгаш парлаганын төлөөлөкчилери, дипломаттыг корустуң келжүгүнери болгаш Рangunуң хамаатыларының азын кан муң төлөөлөкчилери чылгышпаан. ССРЭ-ниң Бирмага элчини А. Д. Шиборин самолёттуң бөртүчө үнгөн. Чымылтанарың алын чаксаакшыны-биле уткуунур Н. А. Булганин болгаш Н. С. Хрущев самолёттан үтүп келгенер. Оларга Премьер-Министр У Нуга, Даштыкы Херектер Министри Сао Кун Чо, Камгалал Министри У Бэ Сө болгаш Улетүр

Министри У Чжо Нейн олар байыр чедирп турганлар. Бирма кыстар аалчыларга чаңчыл болган гирлянд чечектери тудушканар. Байыраалды салдуунуң артиллерияны 19 даштаашкынарым димиреп турган. Премьер-Министр У Нуга Н. А. Булганин болгаш Н. С. Хрущев боттарының удеп чорур кижилерин таныштыргаш, У Нуга-биле кады хүндүлүг таңымалдык фонтуун эргөткөн. Шөрг хөгжүмү Совет Эвилелиниң болгаш Бирмаңың ишчилерин ирэдип күөсеткен Премьер-Министр У Нуга микрофонга чедип келген.

Премьер-Министр У Нунуң медеглели

Дөргү Премьер-Министр, эш Хрущев, өңүктөр! Бирма Эвилелиниң чазаны болгаш улустун мурунунда база бодунуң хуу өмүктөн бистин чуртувуска силерниң чедип келгениңерге иңг байыр чедирерин чөшкөөрө көрүңер. Силерниң улус болгаш хүлээп алышкан чуртууларга мөө аажок эки чоранымын дугайында сактышкынар мөө угаанында ам-даа көчүгү чааы-биле артып турар. Бердингиз арганы ажылдарың болгаш силерниң чедип келгениңерин база иңг хуу алышкын-биле харылаары мөө чөшкөөр көрүңер. Совет Эвилелиниң удуртукчулары

дег бүгү улусу база бистерин чөр болганга эртин төрөлери кылдыр хүлээп ап турган, иңчанган, бистин чуртувуска силерниң шөлүгүр өскө келгениңерин үениң өг-бүдөндө чүвө дег сактырыңарын диледим, хүндүлүг аалчылар. Бирмаңың удуртукчулары болгаш улусу силерге чүдө анаа-да өңүктөр болгаш өң-найрал дээш өскө, харын эртин төрөлгө кылдыр инакшып турарын силерге бүдүрүп болур мен. Совет-бирма найырал делгерезин! (Димиттиг адыш чаксаакшыны).

Н. А. Булганин харым медеглел кылган.

Н. А. Булганинның медеглели

Дөргү Премьер-Министр, эртин өңүктөр, дөргөлөр! Бөгү, Бирма Эвилелиниң наймсалы Рangunга бистин чедип келгениңерин хүндүлгө, бистер Совет чазактың болгаш совет улустун мурунунда силерге, чазакка болгаш алдарыг бирма улусу байыры болгаш эң эки күөшкенин ламчыштыр бис.

Бирмага бистин мөрдөл келгениңер, бирма улус-биле бистин танышкынымын, оң эрте-буртуңу култууралык-биле база чурттуң ажыл-агыйын катан туртууларың болгаш хөгжүдериң херөөнө оң чедикшиктери-биле танышкынымыс бистин чурттарымың чазактарың болгаш улустарының аразында кайы-кайымын билчир чорукту улам иңг хөгжүдериңге, оларның аразында найыралдык харылаалары улам иңг быжыгларыга улусу-биле ду-далаан турар дээринге илегеңи илередиң тур бис.

Совет Эвилелиниң болгаш Бирмаңың улустарының найыралы болгаш кады ажылдажылгазы делгерезин! (Димиттиг адыш чаксаакшыны).

Совет Эвилели биле Бирма бот-болуңдан элээн каш муң километр ирек. Иңчалаа-да, ирек хөмөлдө иңгиде-ла шаштык-моонлак деп санавайып турар күш туруп турар, ол күш болза, иңи чурттарың аразында кайы-кайымын дүжүлү-биле билчирин туртууларың, бүгү-ниити тайбының болгаш аймык чок чоруктуң чаагай чорунга оларның аразында найыралдык база кайы кайымынга ажытыг кады ажылдажылганы быжыгларымың болгаш хөгжүдериңче совет болгаш бирма улустарың бот-боттарының чүткүзүлүр. Шөлүгүр өскө үениң мурунунда Бирмаңың хүндүлүг Премьер-Министр У Нуга Совет Эвилелиниң мөрдөл чораш болгаш ССРЭ-ниң улустарының амгырамы-биле, совет үлетүрүнү, көдө ажыл-агыйың болгаш култууралык чедикшиктери-биле таныжар аргалыг болган. Оң бараалгааныкы бистин иңи чурттарымың аразында найыралды болгаш кады ажылдажылганы быжыгларымың херөөнө улус ужу-дулазы болган. Премьер-Министр У Нугуң Бирмага келгилер деп биске

Хуучуларнын шүгүмчүлөлдиг саналдарын амыдыралга боттандыраар

Чоокта чаа Барыш-Хемчик районун хуучулар төзөлөрүнүн хуралы болуп өрткөн. Хуралга район баштаар чегини өрткөн 9 айларда чоруткан ажылынын дугайын чууалашкан.

Балбаз хергедеги баранварында чоңун негеделерин хандыраары, бараан саарылгазынын планын күтөдирин, совет кыжыларын хун-бүрү өзүн турар материлдик чагай байдалын чагылыш чок экижидери партия болган чааа үдөсүн сорулга кылдыр салын турар. Ол сорулга нын район баштаар чеге чогуу негеделине чедир хандырын шыдаайн келгенин хуучулар төзөлөрүн шүгүмчүлөд.

Райпо бо чылдың 9 айларында бараан саарылгазынын планын күтөдирин. 22 сандыгыч четидеринин чүгө 3-уу планын күтөдирин. Чизае: Аягыта, Эргибардык магазинери багай ажылдап турар. Райпо баштаар чеге чоңуну бораанга хун-бүрү өзүн турар негеделин кичөөнгейге албайн турган. Кохтоотарга тууд материлдарын шын эвес хуваап турган. Районун «Ленин оруу», Ворошилов атты, «Совет Тыванын 5 чымы» колхозтарында сонга шил, кагазлар, чугай, шифер мычтага чедир хандырттырмаан.

Колхозчу малчыларын ортузунда салды багай организастанган. «Ленин оруу», «Кызыл тараачын», «Совет Тыванын 5 чымы» колхозтарын малчыларында дерги салдылары өрткөн 2 чылдарын штинде барбаан. Мында малчылар шай, дус, от, керосин салын алмыр-биле район төвү кирер уурга таварып турар. Баранварын малчыларын аразына ч эргидирин сөөртү садырын организастан болурунун аргалары бар турда-ла район баштаар чеге оңу чугулалаван.

Чамдык магазинерин хаалчак турар чоруну хей. Дөң-Терезин, Хөндөлөн, Аягыта магазинери чакы тарылганын, күсүтү дүктү ажаап алышынын шиг түдүк үзөинде үргүлчү хаалчак туруп келген. Оң түрөинде бараан саарылгазынын планын ол магазинер күтөдирин.

Шитинин чегиндеги черинин акжылдына улуг четпестер илөөр. Шитинин чегиндеги чердеринин бүдүрүп шидирин турар чегинерини шынары күтү.

Бичин уруглар дугайында бистер өргөдөлүп «Хензиг чүвө» деп чогулап турган, чүгө угаан кирбөө болган чүгү кылдып болурун, чүгү кылдып болбайн кылды эвес, а харын чаа-ла бут кырынга кылаштан чорутур апарган бичин уругларын ыччаар апар турар бис. «Хензиг чүвө» деп өргөдөлүп бо сөстү хей-хей кыжылар, апа-пелер ыччаар бичин турарлар.

Иччала-даа Кызылдын № 6 школазынын 4-ку класынын өреникчиин Борисин иени Екатерина Ельзарьевна Галактионованын «Хензиг чүвө» деп сөстү оон өскөр бичин турар хомуданчыг.

Оң харааны-биле Борле каш чыллар дургузунда багай өренип келген. Ол ийи дугаар класска 2 чыл, үш дугаарга — 3 чыл өрөнгөн болган ам 4 класска база багай өренип турар. Бористин багай өренип турар чылдагы оң чылдагында, өренип хончү чогунда болган нешенин оңу чагырга чок сула салышканында.

Борис школага-даа, школадан өскө черге-даа үргүлчү чүрүм үрөп, болуңда бичин уругларын өттеп, оларын иччала, хомуданын чоруту. Иччыл «Совет» апаа дика согуш болган катырчыгы. Оң кады ойнар өнүктүрү — Николай Сигаев, Тей Телхис, Валентин Бородин. Олар каттышканда хулганнап, чүгө бичин уругларын эвес, харын улуг кижилерин бериш бак сөгөлө, кандык бир чүвөн хуваап ан турарлар.

Борис биле Николай «Паптар» талаан-биле апа-пелерин тудак чок, бөзүн чүвөдөр. Бориске оң авазы Екатерина Ельзарьевна бөзү бөзүн «Кызыл каранын» сөөктерини довар эвес. Чоокта чаа Сигаевтеринин өг-бүдөнү улуг огу Ияанын ширеге үрөп. Өдөлгө Борис биле Николай база «Идеалдык» киркич, туулайын тургузуу пактааннар. Олар совет хойбулга уур жек-херек-биле холбашкан херекти-даа үлгөткөдөр. Иччыл арагалашканы сонда кичөөлө оларарыннын бергени, башкынын чүгү чууалаанын сөөк баштарынын шидирин албам чөп.

Борис биле Николайнын чүрүм чогуун, багай өргөдөлүгүн дугайында школан иччилин чеге оларын апа-пелерин биле каш ууза чууалажым, оларын шын кичилер дугайында сүмелерин бергени. Чоокта чаа Екатерина Ельзарьевнаны школага чаап өскөдөлү Бористин кошкы өргөдөлүгүн болган төмөнкү дам барган башкы хомудан чууалаарга ол хыпча деп харылаван: «Чоңчү-ла улуг херек болган-дыр-аа! Борис дөргө «Хензиг» кичи шыккажы.

«Хензиг чүвө» хары ам 16. «Хензиг чүвө» авазы-биле кады арагалан, шонсоданы үндүрүп турар. Болуңун огуш шын өрүчкө кирер, апаа совет кичинин бөдк мөзү-шынарын кичилер тура чок. Е. Галактионова шынап пелерин совет хей-ниши буруу маап көөр учурайт.

Кызылдын № 6 школазынын 2-ги класынын өреникчиин Виталин иени А. Бондалова бөдүнү школагы огуш Галактионова шынап «Хензиг чүвө» деп санап турар. Ол «Хензиг чүвө» авазынын өвөөш, биче тышкан ажымы (иени танымалын акжылдап турар) оорлаан тапкы салын тыртып, арагалан, ийи-үн хонукта школага келбейн, улус кармаа үчөп оорлан чоруту. Авазы оң чүрүм чок байдалын чидирерин уузу, харын улам өнөкчүт: «Витенкадан акжанын та калчак чөөп чакырап кичи мен ийнан, каа-даа

сун каарымга тып алып өрөспөй-дир айы» деп иде харан чууалап турар.

Вита сөөгү үдө башкыларыннын эргесин бешин оорлап турар апарган. Чоокта чаа ол башкы И. Шумаринанын холуну хавын оорлап алган.

Ол-ла школанын 2-ги класынын өреникчиин Раисанын өргөдөлүгө болган чүрүм багай. Оң чылдагыны Егоростарын (Раисанын апа-пелеринин) өг-бүдөлүгүн школа-биле харылаанын багаймын, оң уруун башкыларын кичилеринге моондак болуу турарында болуу. Раисанын адамы С. Егоров (мелиодистройда акжылдап турар) ажымы «чай чок» болганнан школага барып көрбөөн. А оң иени И. Егорова школага чончүт холар барып, мында-хаа барганда оң уруун кичилерин, өренип турар башкылар-биле бактыжы, оларын бак сөгөлө, урууну четпешинге болуңу турар. Ол чоокта чаа школага барган:

— Че, менден чүгү хергепе түр сен, хөрөөң? — дөш башкыны иччешке, оң мурнуңа ийи холун быгыткан даанын алган кончүтүңү өгөлөң.

— Урууңар багай өренип турар-дыр. Апаа кандык ияны дузалашса экел, сүмөлөң көрөң — деп, башкы чөнтүгү чууалаван.

— Бис апа төөгүстөн бөр өренип хөрөөң бис. Раисанын мааза өрөнтөн хөрөө чок!

— Оң кыпсыңгы алгыңыга класска олтурган өреникчилер бөзүн туруп келгенер.

— Силер чүгө туруп келдирер чылаанар, бо хөрөөңгө болуңурун ол бе?..

И. Егорова школага чамдык келдире башкылар-биле чууалажым дидим болуң дөш зөпкү көп турган.

Бистин чуртта башкыларын бүтү улусуң иччыл шыкканын болган хундуктеки бүргөн. Иччала-даа башкынын бөдк адын букарташын турар Галактионова, Бондалова, Егорова шынап ийи чагыса хончүлүгү кичилерин бары болган оларын сула салын турар хомуданчыг.

Уругларын шын кичилеринге оларын кара чакылан эгелээр. Иччарага Борис, Николай, Вита шынап 15 — 16 харым «Хензиг чүвө» чүрүм үрөөргө оларын өнөкчидер апа-пелер совет хей-нишин чөнтүгү буруу шыкканын чылаан чайлаас учурайт. Совет школа-биле өг-бүдө өзүп оор салгычларын коммунист шитиледин төлөтпөт кежигүнерин кылдыр кичилеринин хундукту болган харысагалыг сорулгаын шитилерин турар өйде болуңу уругларын «Хензиг чүвө» кылдыр санап, оларын шын кичилеринге моондак болуң. Оң улам салгычларын кем-бурууңу херекке ийле, бак авазы-чанта кичилерин турар хончүлүгү кичилер-биле эштеп чок демиселди чорудар өй белген.

Салгычларын совет кичинин марадык бөдк мөзү-шынарында кичилеринге өг-бүдөнү рөлү улуг. Чаш урууну баштайгы кичилеринге өг-бүдөгө эгелээр учурайт. Уругну кичилеринин бөдк негеделин ханы мелеп, совет шитиледин мурнуңа болуңу харысагалыг биле биле турар апа-пелерин уругларын өки өренип, мөзүлүг салгычлар болуу турар.

Шын кичилеринге албам «Хензиг чүвө» хойбулга ууур херек түлгөдүн каарга — оң совет хойбу оларын улуг, бичеи хамаан чокка хойбу багуар алаалар дөргөн утту болбас учурайт.

Л. КОСГОВ.

ФЕЛЬЕТОН

„Хензиг чүвө“

КНО-нун Кол Ассамблеязынын пленарлыг хуралында

НЬЮ-ЙОРК. КНО-нун Кол Ассамблеязынын ноябрь 29-та болган пленарлыг хуралында комитеттерин илеткелерин болган комитеттерге чууалажым доозулган айтырларын талаан-биле резолюцияларын төлөвлөдөрүн көргөн.

Балылашкынар чүрүмун дугайында допчу негеделерин сонда Кол Ассамблея керей айтырыг талаан-биле политикти комитетти киргени резолюцияны 44 бадылашкынар-биле хулап алган. 11 кичи дадалашкан. Ол резолюцияны политикти комитетке балылашкынын үлөндө-лаа Болливинин, Барманн, БССР-нин, Чилинин, Чехословакиянын, Индиянын, Индонезиянын, Польшанын, Сиряанын, УССР-ниң болган Совет Эвляелинни төлөлдери дадалашкан.

Балылашкынын дугайы ССРЭ-ниң төлөлдөкчи И. А. Малк санал берген керей айтырымы Кол Ассамблеяны агытса, өрткөн-даа сессияларында чууалажым көргөн таарымчалыг түнөлдөргө чедир шыдаван болган чедирин шыдаван-даа турган деп негедөлөн. Чамдык күрүмелерин дүженишкенинде биле КНО-да мырмач таарымча чок байдалар тургустунган-биле ол тайбылдарынар, чүд дөргө керей айтырымы КЭДР-нун болган БУР-нун киркилген чокка, Кореяда болган Иракчи Чөөн чүк районунда тургустунган буттук байдалы барымаалавай чууалажым турар. Оңу, ол чууала айтырымы таарымчалыг объективтик болган акжыл-иши көргөн кылдыр санап бабас.

АКШ-тын төлөлдөрүн болган Кореяда дайында киркишкен өскө-даа чамдык күрүмелерин төлөлдөрүн политикти комитетке күженишкенинде чогуу уткамы-биле алдыр хуруну хөвөр-ле, керей айтырымын тайбы таарымчалыг уланган практиктинг хөчкелерин алзырын болдурбайнчыг, сонугургалды күрүмелерин конференцияны чымылдарында шитилеринин, Сонгу болган Мурнуу Кореянын аразында харылааларын болган кады акжылдажымын моондажымын, тайбычылдыг дугайында дугуржулга акжыл-биле ууруланын база дайын чорудуларын дагы эгелөөринге белеткенин турар мурнуу-көрөй өгө-чагырларын детанеринге уланган деп Малк чууалаван. Мурнуу-көрөй өгө-чагырларын хөдөлөшкенин тайбычылдыг дугайында дугуржуланын баксыралымын уланган болган ол районда тайбыга илгерти кыжынышканы болуу турар, иччарага чамдык күрүмелерин төлөлдөрүн керей-кылт талаа ууур өжөөнөшкөк төгөөлөр-биле ол хөдөлөшкенин чакыраары орадажын турар-дыр. Кол Ассамблея мынды хөдөлөшкенин хажымын-биле өрткөн болбас учурайт. Ол болза, тайбычылдыг дугайында дугуржуланын камгалаар дөш болуңу алдыртты өзүн чууалаар болган дагыктык дөтөкчөгө көрлөп, тайбынын үрөүн орадажын турар Мурнуу Кореяда мынды идегеттерин шыгымы салгыдыр учурайт.

Көрөй айтырымы таарымчалыг өргөжөк чугула үдөсүн сууру болуу Кореяга тайбын байдаларын быжылаарын сорулгаын Совет Эвляели улуг учур-дузалыг кылдыр көрү турарын совет төлө өзнал деп негедөлөн. Чууалажым турар резолюцияны Кореяда тайбычылдыг дугайында дугуржулга шыдымы салгытынар учурайт дөргөн бадыкан турар болган Кореяга тайбы таарымчалыг уланган күженишкенин уругдүлөөрине кылгыты илгерилетилин турар ол чүдүн совет төлөлдөр деткан турар.

Совет Эвляели болза, керей айтырымы шитилерин хамкытын журнуңа керей улусуң болуңу хөрө деп турштуу барымаалап турар. Сонугургалды күрүмелерин сорулгаын чүд дөргө, ол херек дугайы керей улуска дузаларын болуу. КЭДР-нун шити-көрөй өзүлүг хостуг оңдууларын чорударынын аргамы-биле Кореянын национал чангыс эвин калан тургуарын көрүп турар суралгы саналдарын Совет Эвляели бүртүгү-биле деткан турар. Мынды сонугулдарын сонугучуларга кал-

дыг-даа ийишканын болдурбай турар байдалдар, дегелер органын колгаарлашкын чок хайгаарлы турда керейлер боттары чорудар учурайт. Чуртуу каттыштары-биле холбалажым хөчкелерин белетээр болган чорудар дугайында дугуржуланы Сонгу болган Мурнуу Корея чедир алмыр өргөжөк чугула. Мынды дугуржуланы өргөжөк чугуламын хулап көрбөс дөргө, керей айтырымын талаан-биле бирөөнүн эргелерин болган эргө-ажыктарын күсөлү-биле шитилерин дөргө орадажынын анаа өскө талаан турар-соруун донаштары дөргө орадажымын болуу. Мынды орук-биле керей айтырымы шитилерин болбашы көрт берге эвес.

Кол Ассамблеяны чууалажым өргөдөлүгө АКШ-тын төлөлдөрүн киргени болган политикти комитетти тургустунган резолюция керей айтырыг талаан-биле сонугургалды күрүмелерин конференцияны чымылдар дугайында айтырымы шыдаван турар болган ол айтырымы таарымчалыг уланган кандык-даа тодаргай хөчкелерин көрбөй турар-дыр — деп Малк демгелен. Мурнуу болган Сонгу Кореянын аразында кай-кыймылга ажыкты харылааларын болган кады акжылдажымын тургуарында болган хөжүдөрүн сорулгаын сорулгаын ол резолюцияда көргүсөн. Иччарага ол сорулгаын шитилерин керей айтырымын үө шитилерин таарымчалыг эргөжөк чугула үдөсүн сууру тургуарын хөрөгө бирги черинин учур-дузалымын мырмач иччөл болган.

Айтырыг четпестерин харааны-биле улус резолюция шитиле-биле керей айтырымы сонугургалды талаан-биле аразында чууалажымларын аргамы-биле шитилеринин сорулгаын дүшпөйлөп турар. Совет төлөлдөр резолюцияны шитилерин айымы-биле түс-түс бадылаарын негелбей турар. Совет төлөлдөр резолюцияны айтырыг чүдөлөрүн талаан-биле боттарынын тургустун башкап турар. Керей айтырымы шитилерин таарымчалыг уланган сонугургалды таарымчалыг уланган сонугургалды күрүмелерин конференцияны чымылдарын турар учурайт деп Малк түшүн чууалаван.

Чехословакиянын төлөлдөрүн И. Ульрих болуңу саналыг политикти комитетти киргени резолюцияны чехословак төлөлдөрүн деткан турар чамдык шити принциптер кирген-даа болза, четпес деп чүвөн оңнал деп негедөлөн. Ол резолюцияда кол четпес чүвө болза, оң керей айтырымы таарымчалыг болган Кореяны каттыштарымын уланган канымын даа тодаргай хөчкелерин санадавай турар болуу деп ол чууалаван.

Индиянын төлөлдөр К. Менон оң төлөлдөр чангыс талаангы сүлтиматуларын политиказында ууур, иччарага ол политикти көрүңчүктөлөшкенин болуу кирген пункттарын резолюцияны деткан шыдаас деп негедөлөн. Бо резолюция айтырымы шитилеринге иди бербейн турарын ол чууалаван.

АКШ-тын болган Англиянын төлөлдөр байдылашкында дамаарыштыр чүвө чууалап турган, оларын төлөлдөр чурттары керей айтырымы шитилеринге ууур уланган мурнуу-ла тургустун чүгө база дагы бадылааннар. Ол тургустун болза, сонугургалды күрүмелерин улам ияныг чууалажымларын болдурбайн база КЭДР-нун болган Мурнуу Кореянын аразында харылааларын тургуарында ууруланын турары бидинир болган.

Кол Ассамблея өскө-даа комитеттерин элөөн хей илеткелерин болган резолюциялар төлөвлөдөрүн чууалажым болган бадылашкын чокка бадылап, а ол шынап өрткөн чылдын дугургууда Аймык чок чорутуңу Чувэлинин акжыл-чоруду галымын дугайында оң илеткелди медар кылдыр хулап алган.

(СЭТА).

Редактор Д. О. БЕЗМ.

Каа-Хем районда мал кыштаг ладывшкынын байдалы

Малдың кышкы ажаалдамын үзөй болза, мал ажылдыга өңне харысагалыгы үе болуу. Малды эки орадаларын, чегерин, четчир салыг чыгып, чырык, кургаг ажаалар-биле хандыраары организастан болган мал ажаалдамын шыдымы хайгааралды салыр талаан-биле районун колхозтарын удуртуучуларын, бүгү малчыларын, мал ажылыны тускай өреникчилерин мурнуңа харысагалыг сорулга салдынын турар. Колхозтар 1955 чылда ийиштыг болу малдык, хаванын, өшкүнүн, чыгымын болган ичинин баш санын өстүрерин планын ажыр күтөдирин, Хрущев аттыг, «Сталинчы оруу» кедэ ажыл-агый өрөдөлөрү бүтү чүвөнөр айымы-биле малдык баш санын өстүрерин планын күтөдирин шыдааннар.

Ворошилов аттыг колхоз инектерин чегерилгенин, ажаалдамын эки организастаны-биле сүт саалдазын өрткөн чылдымын бо чылдын күндөткөн, саар илек бүртүдөн ортума-биле 1072 литр сүтү саап алган. «Кызыл туз» колхоз инек бүртүдөн 1053 литр сүтү сагган. «Сталинчы оруу», Хрущев аттыг колхозтар сүт саалдазын өрткөн чылдымын 2 калач күндөткөн. Ворошилов аттыг колхозтуң мурнакчы салычымы эш Берзина инек бүртүдөн 1510. «Кызыл туз» колхозтуң салычымы эш Тумакый инек бүртүдөн 1270. «Өктябрь 30 чымы» колхозтуң салычымы эш Сыччаан 1003 литр сүтү инек бүртүдөн саап алганнар.

Колхозтарын баштаар черлери мал кыштагалдыкшынын планынын кылган, колхозчуларын шити хуралдарында бадылаттырган сонда, малды кыштагаларже үндүргөн болган малдык чаа орадалары организастан. Артылдер өрткө кыштагаларга немей 29 чаа кыштагаларын кылган. Бистин районда мал кыштагалдыкшынын ноябрьнын ийги чартында эгелөөн.

«Сталинчы оруу» колхоз ситен белеткелдин планын 115,1 хуу күтөдирин, мал фермаларына ситенин хувааган. Немей кылган чаа 4 кыштагаларга 10 кажаа, 7 чуртталга бакшылары туттуңу болган ажылдап кирген. 227 өшкүнү

ажып турар өшкү кадарчымы эш Миндирянын ийи кезек артык кыштагаларын кайзында-даа 300 өшкү кирер 3 кажаалар, 300 анай кирер бир кажаа база бар, ол кыштагаларда чуртталга бакшылары белен. Партианын XX съездинде күш-ажыкчы чедиринер-биле учуражыр дөш 100 түртү өшкүдөн 110 анайын менди алып дугайында кадарчы чаа хулапкенин алдынан, өшүдөрүн кышкы ажаалдамын экижидир турар. «Өктябрь 30 чымы» колхозтуң хойжуу эш Дүлүкөй 500 ирттерин хур кыш аажырап, оларын боттарындан 2 килограмм 300 грами дүктү кыргып алып деп хулапкени алган.

«Тиледег» колхоз ситен белеткелдин планын ажыр күтөдирин, ситенин мал фермаларында хуваап планнаан. Ийишка кедэ Совет сессиязында ол колхозтуң мал кыштагалдыкшынын дугайында айтырымы чууалашкан болган бо талаан-биле шитилерин хулап алган. «Өктябрь 14 чымы» колхозтуң Мергенде сүт-бараан ферманын саанчылары болган ажылдакчылары марачёвчуларын кыштарынын улуг көдүрүшкүнү-биле детканын, кышкы үдө сүт саалдазын чагыт турганын дугулашкы дөш саар инектерин чегерилгенин, ажаалдамын эки организастан, ноябрьнын эгеленден бөрү хүнде инек бүртүгүн 15 килограмм ситесту берин турар, а декабрьда 20 килограмм бөрү деп турар.

Колхозтарын баштаар черлери болган Сарыг-Сеп МТС-тиң ажылдакчылары мал фермаларында хей хуу кирер ажылдарын механизастанарыне кичөөнгейи улаптырар. «Өктябрь 30 чымы» колхозтуң Кызыл-Чыраада, Ворошилов аттыг колхозтуң Сарыг-Булуңда, «Өктябрь 14 чымы» колхозтуң Мергенде сүт-бараан фермаларын бүртү механизастанары-биле комплексилгит бригаданын тургустун. Тудук ызыг болган мал чөм сөөртүрү тускай бригадалар болган тракторлар «Кызыл туз», «Тиледег», «Өктябрь 30 чымы» колхозтарда тургустунган болган ажылдап турар.

Я. ДОРЖУ,

Райкүсөөкнун даргазынын орадажымын.

Номнар складта оваалатынган

Номнарны чоңа садып тардырадыга хергелел кооперациянын магазинери бистин областын байдалына улуг рөлүдү. Мынды тубурже, Тес-Хем районунун баштаар чеге номнарны кедэ магазинерге салгырып тардыр ажыкчы кичөөнгей салбай турар. Оң учурунда районун төш складында 22 муң рубльдин номнары анаа шыгажытын чыдар. Ол болза, ажыкчы чончара чугула херектик өртө, тыма дилдарда номнар болуу. Магазинер эргелекчилери ол номнарны складтан ап, чоңа тардырын база бөдөвайн турар.

Бызыл районун «Совет Тыва» колхозу малды чыгып ажаалар-биле хандыраар, Калбак-Дар кыштагында ирттерге чаа кажаа, оң өскө черлерде шөр малдын 10 кажааларын бүртү кылынган. Малчыларын чурттар бакшылары септетилин чыгылынганын. Колхоз малдык чыгыт, өтүкү септиргенин эки организастаны-биле оң делгел ортумактан өрү.

С. ДОНДУМ.

Мал чегин камгалалдыг тургузар

Ийиң-даа болза, колхозта мал чегини шыдымы кадалаалда тургустумаан. Дыттыг-Арыга сарааттарын, илангы Теректин-Хемке кажааларын 2 сараатты мал үрөдөп чиген. 170 гектар сула саваны база иянын ажаап адиммаан. Соругта болза, бүгү-ле бар мал чегини шыдымы камгалаалдыг тургузар болуу.

С. ДОНДУМ.

Курне чөшкенин ССРЭ-ниң улус ажыл-агыйын хөгжүдөринге дузалаар

Чөшкөн талаан-биле чыл санында ойнашкынарнын чеди тиражтарын чорудуу турар: адым кол тиражтарын — январь 30-де, март 30-де, май 30-де, июль 30-де, сентябрь 30-де, ноябрь 30-де база немелде бир тираж сентябрь 30-де.

Нол-нол тиражтарга 50.000, 25.000, 10.000, 5.000, 1.000 болгаш 400 рубль, ынчаарга немелде тиражтарга оон аңгыда — 100.000 рубльди ойнап ап болуу.

Кол тиражтар талаан-биле ойнашкынарнын облигацияларын садып алган хуусааны хамаан чок төлөөр. Немелде тиражга таварышкан ойнашкынаар немелде тираж болурунун мурнуңда, тос айлан эвөөн эвес хуусаада алган кичилерге төлөөр.

1956 чылдын январь 1-ге чедир чөшкенин облигацияларын салгылашкынын № 9 талондан эгелеш даразында талоннар-биле садыр. Бо облигацияларын садып алганнар ойнашкынарнын ам болуу кол болган немелде бүгү тиражтарына киржир.

Нүрүмнени 3 хуулуг шиткии уулулуг чөшкенин облигацияларын ажаалга насаллары хостуг садылган турар болгаш садып ап турар.

Г. БАЛЧИР.

Школа дугайында сагыш салышыкын

Ада-иелерин дузаламчызы

Чөөн-Хемчик районун Баян-Тала 7 чыл школагында өренип турар уругларын ада-иелери интернатта турар уругларын иди-хевин даарап, септеп бөзөрине дузалажым турар.

Ада-иелер комитетинин даргазы М. Түлүштүн ияндатышы-биле иелер 40 ажык уругларын чүвөр-хөйлеин бичкин бербишкан, 10 уругларын шарвар чүвөрлерин даарап берген. Ол шынап хөрөжөнөр чөвүленин даргазы эш Сайыпның удуртулашы-биле 30 санын хөйлең-чүвөрү даарап берген. 20 санын киди индиктер база удурутунган.

К. АНКО-ОЛ.

Оаар ыш белеткени

Сүт-Хал районун Бора-Тайга сумузуңда Сталин аттыг колхозтун бирги хөвү бригадасында 10 кичи эш Шунцун удуртулашы-биле мында школан олар ияны белеткени эгелөөн. Олар 120 кире чудуктары белеткөөш, школа чангыне сөөртүп турар. Оларын үлөгерин ийиң хөвү бригаданын кежигүнери база элери турар.

Оларын ол эгелекчи чорун колхоз баштаар чеге болган суму Совети дөткөн.

М. ЧОРТАН-ХУНА.

Школалар директорларынын чөвүлө хуралы

Барыш-Хемчик районун школалар директорларынын чоокта болуп өрткөн чөвүлө хуралында 1955—1956 өргөдөлгө чымынын бирги улудуңун түнөлдө-биле холбаштыр школаларга өргөдөлгө-кандидаттыг акжылды күштелдирер дугайын чууалашкан.

Бирги үлдүндө өргөдөлгөн шынарын экижидер талаан-биле «Барыш» совхозта, Ак-Товуракта, Бижитинг-Хаяда, Аягыта болган Тей-Терезинге школалар дөргө түнөлдөрүн көрүсөткени болган башкылардан эш Чувсева, Прохорова, Араччава, Голевина, Чыбык олар өки көрүзүлгөргө болган чөвүлө хурал демгелөөн.

Г. БАЛЧИР.

Оң-биле кады школаларда өргөдөлгө-кандидаттыг акжылды улуг четпестер бары илгеритинен. Илангы Шеклээр чеди чыл школагынын өргөдөлгө шынарын 56 хуу болган. Башкылардан эштер Дворянинова, Шестакова, Очерина болган оң-даа өскелерин класстары кулу көртүзүлгөргө болган болган «Бардык» совхозта болган Шеклээр башкылар Элер-оол, Доржу-Дава оларын арагаде лангыш турарын санал бергенер шүгүмчүлөдөр.

Школаларга өргөдөлгө-кандидаттыг акжылды үдөсүнүн-биле экижидеринин артаарын чөвүлө хурал айтыкан.

Г. БАЛЧИР.